Дәріс 6.
Аномалды психикалық даму түрлері: бұрмаланған психикалы даму, зақымданған психикалық даму, дисгармониялық психикалық даму.

PhD Камзанова А.Т.

Психикалық дизонтогенез ді топтастыруд ың клиникалық негіздері:

- *ретардация*, яғни психикалық толық жетілмеу немесе тежелу, жалпы және бөлшекті түрлері болады;
- *асинхрония*, яғни біркелкі емес, дисгармониялық даму, оның құрамында ретардация мен акселерация бар.

Ретардация мен асинхрония негізінде *психикалық дизонтогенездің келесі түрлері ажыратылады:*

- психикалық толық жетілмеу (олигофрения);
- кешіккен психикалық даму;
- зақымданған психикалық даму;
- дефицитарлық психикалық даму;
- бұрмаланған психикалық даму;
- дисгармониялық психикалық даму.

Олигофренияның үш дәрежесіндегі түрі ажыратылады :

- *Идиотия - ең күрделі және ауыр дәрежесі ;*
- *Имбецилдық;*
- *Дебилдылық - олигофренияның ең жеңіл және кең тараған түрі .*

Кешіккен психикалық дамудың түрлері:

- конституционалды негіздегі кешіккен психикалық даму;
- соматикалық негіздегі кешіккен психикалық даму;
- психогендік негіздегі кешіккен психикалық даму;
- церебралды-органикалық негіздегі кешіккен психикалық даму.

Зақымданған психикалық дамудың кең тараған түрі – *органикалық деменция*

- Оның этиологиясы: инфекция, интоксикация, жүйке жүйесінің жарақаттары, мидың тұқым қуалайтын аурулары;
- Олигофрениядан айырмашылығы – деменция 2-3 жаста басталады және жылдам асқына бастайды.

Дефицитарлық психикалық дамудың түрлері:

- көру, есту, сөйлеу, қозғалыс аппраттары, мүгедектендіретін соматикалық аурулар (жүрек-тамыр жүйесі, тыныс алу жолдары, мыс., бронхиалды астма, эндокринді аурулардың бірқатары). Кең тараған түрлері сенсорлық немесе моторлық жүйенің зақымдануы.

Бұрмаланған психикалық даму - аутизм

- Аутистік қалыптың негізгі үш симптомы бар:
- 1) аутистік күйзеліс;
- 2) бір қалыпты әрекеттер және қозғалыс бұзылуының ерекшеліктері;
- 3) сөйлеудің өзіне тән бұзылулары